

BLUMENTÁL

Ročník XXVII

Číslo 6

Jún 2016

V zaodetí slabosťou

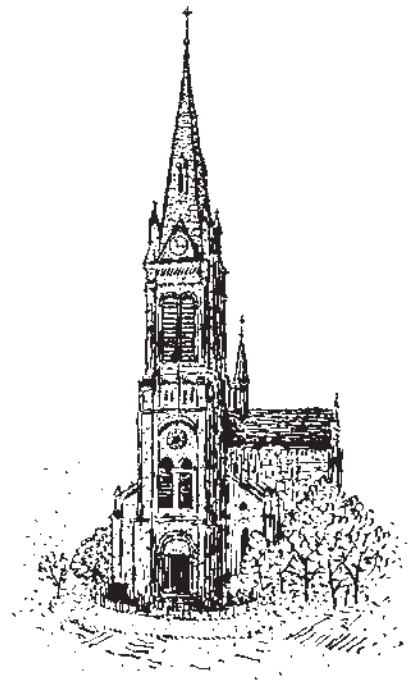
Oči všetkých v synagóge sa upreli na neho. Tento výrok z Lukášovho evanjelia (4, 20), ktorý opisuje Ježišovo kázanie v domovskej synagóge v Nazarete, použil sv. Ján Pavol II. vo svojej exhortácii *Pastores dabo vobis*, v ktorej reflektuje tému kňazskej formácie a z pohľadu na súčasného kňaza. Ale tieto slová platia aj doslovne, najmä v tomto nadchádzajúcom období. Veď po kňazských vysviackach nastupujú novokňazi na svoje prvé miesta a v každej diecéze tým nastáva pohyb. Kapláni odchádzajú na ďalšie pôsobisko, niektorí po určitom čase už aj na svoje prvé samostatné farnosti a aj farári, ktorí odchádzajú na ďalšiu „štáciu“. Ale niekedy sa robia personálne zmeny aj mimo začiatku letného obdobia. Nejaký kňaz zomrie alebo vážne ochorie, prípadne z iných príčin (postgraduálne štúdium, služba mimo diecézy atď.) odchádza, a tak biskup musí pristúpiť k personálnym zmenám. Nuž, a na príchod nového kňaza sa vždy ľudia dívajú aj s určitou dávkou prirodzenej zvedavosti.

Vo farnosti, ktorá mi bola od detstva dôverne známa, nastúpil nový kaplán. Nebolo to na začiatku leta, ale až v novembri. Spomínaný kňaz nebol, čo sa týka kaplánkeho veku, také typické kňazské „mláďatko“, ale už takmer štyridsiatnik. Táto skutočnosť niektorých zaujala a dali sa do pátrania. Zistili, že to nie je nejaké oneskorené povolanie, a dokonca že už bol farárom! A prečo sa stal opäť kaplánom? Bolo to dosť smutné, že niektoré, napodiv veľmi „zbožné duše“ (aspoň sa tak tvárili), si dali nielen námahu zahrať sa na detektíva, ale svoje zistenia všade – v kostole aj na uliciach, horlivo ohlasovali: „Ten nový kaplán je alkoholik!“ Ako stredoškolač plný ideálov som tomu ani nechcel veriť. Sú to nechutné klebety! – to bola moja prvá domnienka. Veď jediný opitý kňaz, ktorého som zažil, bol na televíznej obrazovke – povesťný feldkurát Katz z *Dobrého vojaka Švejka*. Ale zo svojich ideálov som vytriezvel, keď pri jednej svätej omši nekoordinovaná motorika, nedostatočná artikulácia, celková dezorientácia, ale najmä silný zápach alkoholu prezrádzali dôvod jeho „únavy“. Vrcholom bolo, keď na sviatok Božieho Tela na jednej filiálke nielen celá liturgická asistancia trpela, aby nespadol aj s monštranciou, ale navyše (možno aj Božím riadením) vynechal jeden oltárik, a to práve ten, ktorý istá rodina veľmi pompézne vyzdobila, aby im všetci závideli.

Prečo to pišem? Azda zo škodoradosti, akoby v Cirkvi nebolo dosť pohoršenia? Alebo zbytočne hovorím o chybách iných (aj keď neuvádzam žiadne konkrétne meno)? Budete prekvapení, že to pišem preto, aby som spomínaného, dnes už nebohého kňaza, vyzdvihol. Našťastie v tej farnosti neboli len zákerní svätuškári, ale aj zrelí veriaci. A mnohí tohto kňaza ohodnotili takto: „Škoda, že pije. Inak by bol z neho vynikajúci kňaz.“ Čo nám na ňom imponovalo? Prečo sme v tomto človeku vnímali Božieho muža, hoci niektorí v ňom videli len opilca? Nebolo to len z „povinnej“ tradičnej úcty ku kňazovi. Tam, kde sme videli jeho slabosť a pohoršenie, ktoré tým dával – alkohol, ktorý ho ničil po každej stránke, videli sme aj to, čo jeho samého vnútorne budovalo a bolo na povzbudenie aj iným – úprimná pokora a láska. Kňaz, ktorý ho mal vo farnosti na starosti, sa o ňom vyjadril: „Tak krásny prístup k ľuďom, ako má on, som ešte nezažil.“ Tam, kde jeho mladší bratia kňazi (niekedy aj veľmi netaktne, priam arogantne) hneď vo dverách kancelárie naznačili stránke, ktorá nespĺňala určité normy, že si môže dať „otočku“, on reagoval úplne inak. Mal nielen priateľský pohľad a vľúdny hlas, ale aj ducha priateľivosti a vľúdnosti. Človeku, ktorý sa pri žiadosti o krst, sobáš, pohreb alebo v inej veci ustráchané zdôveril, že je tam nejaký problém, on odpovedal: „Nebojte sa, nájdeme nejaké riešenie.“

Tento jeho prístup mi vždy príde na myseľ, keď súkromne alebo spolu s veriacimi vyslovujem modlitbu pápeža Františka k *Jubilejnému roku milosrdenstva*: „Prial si si, aby tvoji služobníci boli tiež zaodetí slabosťou, a mali tak správne spolúčenie s tými, čo sú v nevedomosti a omyle: daj, aby sa každý, kto za niektorým z nich príde, cítil očakávaný, milovaný a zahrnutý Božím odpustením.“ Od spomínaného kňaza, ktorý bol pre niektorých vhodný práve tak na suspendovanie z kňazstva, som ako miništrant „odkukal“ dve veci, ktoré v liturgii uplatňujem ako kňaz: pri purifikácii liturgických nádob počas recitovaných svätých omší vkladám modlitbu *Anima Christi* od sv. Ignáca z Loyoly – *Duša Kristova, posväť ma...* Tá modlitba má svoju silu a krásu, ktorou sa dopĺňa chvíľa posvätného ticha. A druhý zvyk spočíva v tom, že na začiatku aj na konci svätej omše po uctení oltára sa ukloním aj smerom k veriacemu

(Dokončenie na s. 7)

Ó, Matka ustavičnej pomoci, ikona lásky,

tvoj súcitný pohľad na naše utrpenie

a na Ježišovo utrpenie

nás zveruje do Otcovej lásky.

Pomôž nám, aby sme o tebe hovorili ešte viac

a boli misionármi dobrého, krásneho

a radostného života podľa evanjelia.

Otvor nám srdcia na volanie ľudí bez nádeje,

kým všetci uveria.

Nauč nás uvažovať vo svojom srdci o Slove

a konať to, čo od nás žiada tvoj Syn,

náš Vykupiteľ.

Pomôž nám kráčať spolu s tebou s veľkým svetlom viery,

ktoré nám osvecuje cestu.

Kiež jedného dňa budeme môcť

spolu s tebou vidieť tvár Otca,

ktorý so Synom a s Duchom Svätým

žije a kraľuje na veky vekov.

PREČO ÚCTA K JEŽIŠOVMU SRDCU?

To je otázka, ktorá dnes v spoločnosti zameranej skôr na činnosť ako na adorovanie Boha rezonuje stále viac a viac. Problém s adorovaním majú naozaj aj horliví kresťania, lebo vraj nemajú čas. Čo máme za danej situácie robiť? Možno rovnako, ako v časoch jansenizmu*, keď veriaci bol odrádzaný od častého ba denného prijímania Krista v Eucharistii, adorovať. Treba však zdôrazniť, že adorácia je pokračovaním stretnutia sa s Ježišom, nie odrádzaním od prijímania Krista.

Adorácia sa najviac prehlbuje cez úctu k Božskému Srdcu. A tak teda prečo úcta k Ježišovmu Srdcu?

Prečo teda úcta k Ježišovmu Srdcu?

Osobný a živý vzťah ku Kristovi je jeden z najistejších prejavov pravej zbožnosti, aká sa vyskytuje iba u kresťanov. Túžba po osobnom vzťahu ku Kristovi si našla rôzne formy vyjadrenia v modlitbách. Jednou z nich je aj úcta k Ježišovmu Srdcu, ktorá vyplýva z úcty k trpiacemu Ježišovi na kríži a z úcty k Eucharistii, v ktorej Pán sprítomňuje svoju obeť a zároveň je v nej prítomný aj s oslávenými ranami svojho umučenia. Základy tejto úcty pramenia vo Svätom písme: *Jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda* (Jn 19, 34). Úcta k Ježišovmu Srdcu vznikla ako reakcia proti abstraktnému, prehnámu, studenému chápaniu Boha, ktoré sa šírilo medzi európskymi vzdelancami v 17. storočí. Náznyky tejto úcty však nachádzame už u stredovekých mystikov. **Osobitná úcta k Ježišovmu Srdcu sa začala šíriť v 12. storočí.** Sv. Anzelm (†1180), sv. Bernard (†1154) často hovorili o Spasiteľovom Srdci. Bl. Jozef Hermann okolo roku 1200 napísal hymnus *Summi Regis Cor aveto* (Zdrav buď, Srdce Kráľa Najvyššieho). V 13. storočí táto úcta slávila svoj vrchol. Bola to sv. Luitgarda (†1246), sv. Mechtilda Magdeburská, ktorá mala roku 1250 prvé videnie modlitieb k Najsvätejšiemu Srdcu. O Ježišovom Srdci napísala obdivuhodné veci sv. Gertrúda (†1302). Kult Najsvätejšieho Ježišovho Srdca pripravovali sv. Bonaventúra (†1274), sv. Albert Veľký (†1280), bl. Henrich Suso (†1366), sv. Katarína Sienská (†1380), sv. Kanizius (†1597) a sv. František Saleský (†1622).

Najväčším apoštolom kultu Ježišovho Srdca bol sv. Ján Eudes (†1680), ktorý zložil aj texty pre svätú liturgiu a oficium, a tak sa prvá liturgická slávnosť konala roku 1672. Pápež sv. Pius X. ho nazval „pôvodcom, učiteľom a apoštolom liturgickej úcty k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu“. V júni roku 1675 sa sv. Margita Márii Alacoque (1648 – 1690), rehoľníčke v Paray-le-Monial, zjavil Ježiš, ukázal na svoje srdce so slovami: „Pozri sa na to srdce, ktoré ľudí tak milovalo, ktoré nevynechalo nič, vyčerpalo sa a zničilo, aby tým dosvedčilo svoju lásku. Dožívam však miesto uznania iba nevďačnosť, neúctivosť, svätokrádež, chlad, po-

hrdanie, tak sa správajú ku mne v tejto sviatosti lásky. Viac má trápiť najmä to, že sa tak správajú aj osoby, ktoré sa mi zaslúžili. Preto ťa žiadam, aby sa zaslúžil prvý piatok po oktáve Najsvätejšej sviatosti (v minulosti slávnosť Božieho tela a krvi mal svoju oktávu, čo bolo po reforme liturgie odstránené. V súčasnosti majú oktávu iba dve slávnosti, a to slávnosť Narodenia Pána a slávnosť Zmŕtvychvstania Pána), a stal sa zvláštnym sviatkom na počesť môjho Srdca, aby sa zmierujúcim svätým prijímaním podala náhrada za všetky urážky, ktorých sa mu dostalo v Oltárnej sviatosti.“ Úcta k Ježišovmu Srdcu sa spoiatku stretávala s ťažkosťami. Nevedeli ju pochopiť už spulosestry sv. Margity, ktoré jej odporovali a vyhrážali sa. Aj preto bola veľmi dlhá, ťažká a trnistá cesta od prvých verejných, veľmi skromných prejavov úcty k Ježišovmu Srdcu po dnešné rozšírenie. Napokon sa táto úcta rozšírila do celého sveta. Cirkev ju prijala za svoju a odporúčala ju v niekoľkých encyklikách. Bolo však treba bližšie vysvetliť celistvý výraz Božské Srdce.

Teológovia preto pridávajú niekoľko objasnení úcty k Božskému Srdcu. Srdce je na prvom mieste telesný orgán, ktorý sa všeobecne považuje za hlavný zdroj telesného života. Prebodnutie Kristovho srdca na kríži (porov. Jn 19, 34) malo úradne dosvedčiť, že sa definitívne skončil Spasiteľov pobyt na zemi a jeho činnosť; že sa dokončila obeť. **V Kristovom srdci zdávame úctu jeho telu, ktoré sa stalo zdrojom posvätenia.** Tu je dôvod, prečo sa úcta k Božskému Srdcu spája s Eucharistiou, adoráciami, návštevami svätostánku, a najmä s tzv. zmierujúcim svätým prijímaním v prvý piatok mesiaca. **Ježišovo Srdce však nie je mŕtva relikvia, ale živý orgán Bohočloveka, stred**

jeho celej osobnosti. Sv. Margita Mária často vraví: „Božské Srdce mi povedalo...“ Je to isté, ako keby povedala: „Povedal mi to Ježiš...“ Úcta k Božskému Srdcu je teda úctou k osobe vteleného Božieho Syna, ktorý je brána k Otcovi (porov. Jn 10, 7), jediný prostriedok medzi Bohom a ľuďmi (1 Tim 2, 5). Tlúče srdce je symbolom života a činnosti.

V Ježišovom srdci obdivujeme všetku prácu, všetky námahy, ktoré vykonal a podstúpil za nás. Nechceme patriť k tým, ktorí sa mu za to odplácajú iba nevšímavosťou a nevďakom. Vo Svätom písme srdce je symbolom vnútorného života, toho, ktorý možno navonok zostať bez povšimnutia. Boh skúma srdce človeka (porov. Ž 7, 10). V Písme srdce „rozvažuje“, „myslí“, „rozhoduje sa“, zhrňa sa tu to, čomu dnes hovoríme duševný život. **V srdci spravodlivého potom prebýva Boh, srdce je chrámom Svätého Ducha** (porov. 1 Kor 3, 16); **srdce je teda stredom duchovného úsilia.** Teológ Karl Rahner vraví, že patrí medzi najprvotnejšie a najzákladnejšie ľudské pojmy, danosti a skutočnosti. **Úcta k Božskému Srdcu preto kladie dôraz na vnútorný Ježišov život, do ktorého sa túžime vziť. Prajeme si pochopiť jeho zmýšľanie, sklony, city, rozhodnutia, čnosti, milosť.** Bohočlovek mal totiž plný ľudský život aj z psychologické stránky. Vnútorný život je pochopiteľne dôležitejší než vonkajšie, viditeľné skutky.

V úcte k Božskému Srdcu je teda niekoľko cenných prvkov.

- **Myšlienka zmierenia za hriechy iných** nás privádza k téme kolektívnej viny, ktorá je dnes taká časová. Vreľý pomer ku Kristovi nám pomáha k tomu, aby sme sa povzniesli nad mŕtvy legalizmus predpisov a nariadení, aby sme dali prikázaniam ten zmysel, ktorý má byť výrazom lásky a cestou k Otcovi. Dnešný človek sa cíti silný a mocný pri organizovaní vonkajšieho sveta, ale zato si viac uvedomujeme svoju vnútornú psychologickú a mravnú slabosť. Nemáme už pocit humanitného ideálu silného a dokonalého jedinca, obdivovaného všetkými.

- **V úcte k Božskému Srdcu sa kladie dôraz na sviatostný prvok nášho posvätenia a na silu Božieho milosrdenstva,** ktoré vždy a za každých okolností pomôže tomu, kto na svoju úlohu nestačí.

Podľa zjavenia sv. Margite Márii Alacoque sa vypočítava Dvanásť prisľúbení Ježišovho Srdca, ktoré dal Ježiš tým, ktorí uctievali jeho Srdce:

1. Dám im všetky milosti potrebné ich stavu.
2. Uvediem pokoj do ich rodín.
3. Poteším ich v utrpení.
4. Budem im útechou v živote a zvlášť v smrti.
5. Vylejem hojné požehnanie na ich prácu.
6. Hriešni nájdu v mojom srdci prameň, nesmierny oceán milosrdenstva.
7. Vlažní sa stanú horlivými.

8. Horliví dospejú k veľkej dokonalosti.
9. Požehnáť všetky miesta, kde bude vystavený a uctievaný obraz môjho srdca.
10. Kňazom dám milosť pohnúť i najzavrdnutejšími srdcami.
11. Mená tých, ktorí budú rozširovať túto pobožnosť, budú zapísané v mojom srdci a nikdy sa odtiaľ nevymažú.
12. Z hojnosti milosrdenstva môjho Srdca uštedrí moja všemohúca láska milosť pokánia na konci života tým, ktorí pristúpia k svätému prijímaniu v prvý piatok mesiaca a po deväť ďalších mesiacov. Nezomru v mojej nemilosti bez prijatia sviatosti. Moje Srdce im bude záštitou a pevným útočiskom v poslednej hodine.

Dvanásť prislúbenie pre milosť, ktorú sľubuje, sa nazýva aj Veľké prislúbenie. Vzťahuje sa na konanie deviatich prvých piatkov. Hlavný úkon, ktorý vyžaduje veľké prislúbenie, je sväté prijímanie. Kontext zjavení sv. Margite hovorí, ak aj nie priamo, že: „Prijímania na prvých piatkoch majú byť prijímané ako úkon úcty k Ježišovu Srdcu, v tom istom duchu úmyslu a zadosťučinenia, akým sa slávi aj sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovo.“ Takto v duchu zjavení v Paray-le-Moniale každý prvý piatok je akoby malým sviatkom Ježišovo Srdca.

Podmienky, ktoré sa výslovne žiadajú pre uskutočnenie veľkého prislúbenia sú: Deväť prijímaní v deväť prvých piatkov v mesiaci, ktoré musia byť nepretržené. Pokiaľ je to možné, treba sväté prijímanie prijať počas slávenia Eucharistie. Počet deväť nie je nijakou mágiou, ale umožňuje, aby sa niekto naučil verne pristupovať k svätému prijímaniu počas dlhšieho obdobia, a takto sa stal lepšie disponovaným prijať väčšie milosti a duchovné dary. Najlepšou zárukou sú tu Ježišove slová: *Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň... Kto je tento chlieb, bude žiť naveky* (Jn 6, 54; 58).

Úcta k Božskému Srdcu má svoj vývoj

Riadny učiteľský úrad Cirkvi vyjadril a predložil veriacim úctu k Ježišovu

Božskému Srdcu. **Pápež Klement XIII. roku 1765 schválil svätú liturgiu a vlastné hodinky k cti Božského Srdca biskupom v Poľsku.** Čoskoro nato prijali túto úctu aj francúzski biskupi. **Pius IX. roku 1856 rozšíril sviatok Božského Srdca na celú Cirkev** a roku 1864 vyhlásil za blahoslavenú Margitu Máriu Alacoque, ktorej Pán Ježiš zjavil túto úctu. **Lev XIII. vydal 25. mája 1899 encykliku *Annum Sacrum (Svätý rok)* a 11. júna nasledujúceho roka zasvätil svet Božskému Srdcu.** Benedikt XV. kanonizoval roku 1920 Margitu Máriu Alacoque a Pius XI. roku 1925 Jána Eudesa. Počas svojho pontifikátu **Pius XI. 8. mája 1928 vydal encykliku *Miserentissimus redemptor (Najmilosrdnejší Spasiteľ)* a 3. mája 1932 *Caritate Christi (Kristova láska)*.** Jeho nástupca **Pius XII. v encyklike *Haurietis aquas (Čerpajte vodu,* v slovenskom jazyku ju vydal Spolok sv. Vojtecha v roku 2009) z dňa 15. mája 1956 vysvetlil teológiu úcty k Božskému Srdcu.** Koncilový pápež, reformátor liturgie **bl. Pavol VI. roku 1965 vydal o tejto úcte dva apoštolské listy *Investigabiles divitias (Nesmierne bohatstvá)* a *Diserti interpretes facti (Výreční ohlasovatelia)*.** Veľký pápež Eucharistie a adorátor sv. **Ján Pavol II. viackrát vyzval jezuitov, aby pokračovali v šírení tejto úcty.**

Prvý chrám na počesť Najsvätejšieho Ježišovo Srdca postavili v Brazílii v Cuaraoarú roku 1585. V Taliansku vo Florencii prvý kostol na počesť Ježišovo srdca postavil bl. **Ludovít da Casorio, františkánsky rehoľník, roku 1877.** Medzi nimi vyniká na prvom mieste svätynia na Montmartre v Paríži. Aj na Slovensku sú kostoly zasvätené Ježišovu Srdcu. Treba pripomenúť, že prekvitajú aj osobné a kolektívne pobožnosti na počesť Ježišovo Srdca: prvý piatok, svätá hodina, poklona Najsvätejšej Sviatosti ako vynáhrada, mesiac Najsvätejšieho Srdca (jún), atď.

Podstata a cieľ pobožnosti k Ježišovu Srdcu

znamená úplne sa dať k dispozícii Ježišovej láske, dovoliť, aby si nás získala a cez nás pôsobila, aby sme sa aj sami stali

plameňmi v jej žiare. Podľa Matky Lujzy-Margity Ježišovo Srdce je tým miestom, v ktorom sa stretáme s Láskou. Táto mystická duša, ktorú tak mocne unášala nesmierna láska k Božskému Srdcu, napísala: „**Ježišovo Srdce kopijou otvorené na kríži, je brána, ktorou môžeme prísť k pochopeniu večnej a nezmernej Božej lásky, ktorou je sám Boh, a ktorú ľudstvo veľmi slabozná**“ (A. I. 61). **Správne pochopená úcta k Ježišovu Srdcu nie je prekážkou, ale najlepšou cestou k osobnému stretnutiu s Ježišom Kristom.** Kresťanská viera sa najplnšie prejavuje v radoosti z nájdenia osobnej Božej lásky, o ktorú sa možno oprieť, ktorej sa možno zveriť. Tatko prežívaná viera odstraňuje postoj dramatického, neodvratného osudu kvôli vlastnej zlobe, ktorú naša ľudnosť môže premeniť na „šťastnú vinu“. Toto môžeme teda úplne jasne nazvať cestou k prehĺbeniu duchovného života a zdôvodneniu úcty k Božskému Srdcu. Na prehĺbenie úcty a spoznanie opravdivej úcty k Najsvätejšiemu Ježišovu Srdcu môžeme odporúčať knihu: **LADAME, J.: *Srdce Ježišovo v súčasnom svete.* Trnava: Dobrá kniha, 1994, s. 201 – 213.**

Daniel Dian

* Cornelius Jansen alebo Jansenius (* 28. október 1585, Acquoy pri Leerdame – † 6. máj 1638) bol holandský katolícky teológ, zakladateľ jansenizmu, biskup ipernský. Podľa Jansena prvotný hriech pokazil ľudskú prirodzenosť a žiadostivosť zlého je následkom onoho pokazeného a vlastnou podstatou dedičného hriechu. Tým človek stratil nadprirodzený dar, t. j. schopnosť milovať Boha. Preto treba Boha iba adoraovať a adoráciu odprosovať, a pre svoju neschopnosť dostatočne milovať Boha iba výnimočne pristupovať k Eucharistii. Sväté prijímanie sa stávalo odmenou za čnosť a nie pokrmom posilňujúcim vieru a lásku. Jansenizmus bol veľakrát odsúdený Apoštolskou stolicou, ale jeho účinky zakúsila ešte sv. Terézia z Lisieux, keď musela zvlášť prosiť predstavenú o dovoľenie, aby smela častejšie pristupovať k sv. prijímaniu. Dôsledkom jansenizmu v živote dnešných kresťanov je často sa objavujúci strach z Boha, to, že v ňom vidia len spravidlivého Sudcu.

DVE MILUJÚCE A TRPIACE SRDCIA

Pri Ježišom kríži stála jeho matka (Jn 19, 25). Kde je Syn, tam je aj Matka. Kde je Ježišovo Srdce, je aj to Máriino. A tak každoročne po Slávnosti Najsvätejšieho Srdca Ježišovo (v piatok po druhej nedeli po Zoslaní Ducha Svätého) slávime v sobotu Spomienku Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. Obnovujeme si naše zasvätenie Pánovu Srdcu a naše zverenie sa Máriinu Srdcu. Sú to dve milujúce Srdcia, ktoré prejavujú s nami súcit a trpia kvôli našim hriechom. Ako tomu máme správne rozumieť?

Súčasný taliansky kňaz a exorcista Francesco Bamonte vysvetľuje, že v priebehu dejín Cirkvi sa náš Pán ukázal rôznym vyvoleným dušiam v mystických zážitkoch. Často žiadal zadosťučinenie a potechu za to, čo trpí kvôli ľudským hriechom. **Môže však Boží Syn**

v sláve ešte trpieť? Ako Boh určite nie! Ako Bohočloveka ho svätí a mystici vidia ešte trpieť za hriechy ľudí, počujú ho vyzývať na odčinenie a žiadať útechu. Predovšetkým so zjavením úcty k Najsvätejšiemu Srdcu prostredníctvom Cirkvou uznaných videní svätej Margity

Márie Alacoque (1647 – 1690) sa táto skutočnosť zdá nepochybná. Ale v akom zmysle trpi Pán Ježiš? V tom zmysle, že on pokračuje v utrpení dnes v nás. Kristus trpí tajomne ešte aj dnes vo svojom tajomnom tele, ktorým je Cirkev (porov. Sk 9, 4 – 5), a v tomto utrpení ho možno aj dnes potešovať.

Kristus ďalej prežíva svoje umučenie v prenasledovaniach, ktorých sa mu ešte dnes dostáva v osobe jeho učeníkov a v Cirkvi, keď je zosmiešňovaná osoba pápeža a pastierov. Kristus je znovu mučený v tých, ktorí podstupujú utrpe-

nia pre svoju vieru a svedectvo o ňom. Kristus trpí v zranených členoch svojho tela, ktorým je Cirkev. A keďže Mária je neoddeliteľná od Krista, aj ona trpí spolu s ním. Kristus a Mária osobitne trpia pre hriechy a nevernosť samotných kresťanov. Kristus a Mária veľmi trpia, keď sa opakuje Judášova zrada v zlyhaní alebo vo vzburе kňazov, rehoľníkov či sestier. Svätej Margite Márii Alacoque ukázal Kristus svoje prebodnuté Srdce, krvácajúce, teda trpiace. Vo francúzskom La Salette sa Madona ukázala deťom ako plačúca, zdôvodňujúc to odmietnutím ľudí podriaďiť sa jej Synovi, Ježišovi Kristovi, ktorému nebeský Otec podriadil celý svet. V portugalskej Fatime Madona ukázala trom deťom – pastierikom – svoje Nepoškvrnené Srdce prebodnuté trŕmi, trpiace, pričom je aj ona v nebi. Ako teda môžeme vysvetliť toto utrpenie?

Keďže sú Pán Ježiš a Panna Mária v nebeskej sláve, a teda nemôžu už trpieť, v ich trpiacich Srdciach, ktoré nám ukazujú, sú predstavené utrpenia, ktoré oni ponúkli Otcovi za nás počas svojho pozemského života, a zároveň aj tie naše. Predstavujú teda svoje Srdcia spojené so srdcami tých, čo sa na tejto zemi s láskou ponúkajú Bohu, ako sa aj oni počas svojho pozemského života ponúkli s láskou Bohu. Sú to teda aj srdcia tých, ktorí trpia s odovzdanosťou, obsiahnuté v Srdciach Ježiša a Márie. Sú to srdcia milovaných detí, ktoré ponúkajú svojej Matke seba samých a svoje utrpenia pre spásu ďalších bratov.

Naše skutky sú buď radosťou alebo ranou na Kristovom Srdci. Nielen preto, že on ich vo svojom smrteľnom živote videl všetky a boli mu príčinou radosť a bolesti, ale aj preto, že i teraz ich pociťuje. Teraz Ježiš nemôže trpieť vo

svojom oslávenom tele, naopak, môže sa radovať a tešiť. Každý dobrý skutok mu prináša radosť. Teší sa, keď vchádzame do chrámu, aby sme sa s ním stretli ako s priateľom. Naše hriechy však, hoci mu nemôžu spôsobiť žiadnu bolesť, sú predmetom jeho vnútorného súcitu; a sú ozajstnou ranou a príčinou jeho utrpenia pre jeho mystické telo. My, ktorí patríme ku Kristovej cirkvi, sme jedno a skutky každého z nás vplývajú na celé mystické telo. Boh chcel, aby od našej dokonalosti (svätosti) závisela spása mnohých duší (porov. Luis Mendizabal, *In Corde Jesu. La devozionale Sacro Cuore di Gesù*, Mimep-Docete, Milano, 2009, s. 20 – 21, 42 – 45).

V rozličných videniach a zjaveniach Mária ukazuje bolesť nielen pre urážky voči nej samej, ale predovšetkým pre hriechy, ktoré urážajú Boha a vystavujú tých, čo sa ich dopúšťajú, nebezpečenstvu pádu do pekla. Ona je Matka, a hoci je v nebeskej sláve, je nemožné, aby bola necitlivá na zlo, ktoré spôsobuje me seba samým alebo druhým, a aby sa nechvela pre riziká, ktorým nás vystavuje hriech. Ona sa napriek svojej žiarivej kráse ukazuje zarmútená. Akými tajom-

ným, no reálnym spôsobom aj teraz trpí a žiada odčinovalenie. Odčinovalenie, o ktoré naliehavo prosí – a ktoré aj Kristus žiada voči Matke – má za cieľ nielen potešiť jej Nepoškvrnené Srdce, „vyjmúť“ z neho trŕne, ktorými ho hriešnici v každej chvíli prebodávajú, ale aj dosiahnuť na jej materský prihovor Božie zmlovanie a milosrdenstvo v prospech toľkých duší, ktoré žijú v hriechu.

Pred hriechmi sveta, ktoré znovu križujú Ježiša Krista a oživujú utrpenia Panny, cítime potrebu privínuť sa k nej, ako urobili svätý Ján a Magdaléna na Kalvárii, aby potešili jej Srdce a ponúkli seba samých Bohu prostredníctvom jej rúk. Toto vynahradenie sa uskutočňuje predovšetkým našou snahou zachovávať Božie prikázania, ponúkanými malými každodennými obetami, každodenným ružencom, dobre vykonanou a pravidelnou svätou spoveďou, snahou o neustále obrátenie. Všetko to treba duchovne obetovať na oltári vo chvíli svätej omše, zjednotené s Kristovou obetou. Toto je pomoc, ktorá sa očakáva od nás v boji proti satanovi pre víťazstvo Božieho kráľovstva v dušiach a v spoločnosti. Madona totiž s touto našou odčijnúcou ponukou spojenou s ponukami toľkých ďalších detí, ktoré ju milujú a sú jej po boku, pristupuje k Synovi, úpenlivo prosí o odpustenie pre mnohých ľudí vzdialených od Boha a vyprosuje pre nich milosť obrátenia. Boh ich s nekonečnou láskou pozýva robiť pokánie za vlastné hriechy a k novému životu v Kristovi. Takým spôsobom Panna Mária v súčasnosti spolupracuje s Kristom na uzdravení sveta a na oslobodzovaní duší z otroctva satana (porov. Francesco Bamente, *Boj Panny Márie a diabla počas exorcizmov*, Zachej.sk, 2016, s. 147 – 161).

ThDr. Michal Vivoda

ÚČASŤ NA SVÄTEJ OMŠI A NESKORÉ PRÍCHODY

V poslednom článku zo série o svätej omši pokúsime sa pripomenúť si skutočnosti, ktoré iste všetci veriaci kresťania katolíci poznajú, či mali by poznať, nie je však na škodu si ich zopakovať. Rovnako máme nádej, že možno sa tento text dostane aj do rúk tým, ktorí trochu pozabudli na to, čo ich zaväzuje pred svedomím i pred Bohom.

Pri prijatí sviatosti krstu a ďalších sviatostí – Eucharistie či sviatosti birmovania – jasne deklarujeme, že sme veriaci katolíci a popri mnohých milostiach, ktoré od Pána prijímame, prijali sme aj jednu z povinností, ktorú máme zodpovedne zachovávať. Je to prvé z cirkevných prikázaní (z tzv. „Päťor“), ktoré znie: *V nedeľu a v prikázaný sviatok zúčastniť sa na svätej omši.*

Z prikázania vyplýva, že sa treba zúčastniť na omši, ktorá sa začína úvodným prežehnaním a končí sa záverečným požehnaním. Každá nedeľa v roku je veľkým sviatkom, keď si pripomíname Ježišovu víťaznú veľkonočnú nedeľu – nedeľu zmŕtvychvstania. Keď sa teda nazý-

vame veriacimi vo vzkrieseného Ježiša Krista, je správne prísť na jeho oslavu. Okrem nediel existuje aj deväť prikázaných sviatkov, ktoré nás pozývajú osláviť konkrétne významné udalosti v Cirkvi, či osláviť niektorých svätých.

Slovičko zúčastniť sa znamená, že veriaci je prítomný v kostole. Keď nie je prítomný a omšu sleduje v rozhlase alebo v televízii a je zdravý a schopný ísť na svätú omšu, nezadosťučinil prikázaniu. Rovnako nie je účastný ten, kto nemá kontakt s kňazom – napríklad je pri kostole, ale nepočuje, či nechce počuť. To sú prípady, že ide do kostola a zámerne zostáva mimo neho, rozpráva sa, nemá kontakt s kňazom cez odpovede,

spev, myšlienky. V tomto prípade nielenže nezadosťučinil prikázanej povinnosti, ale dopúšťa sa aj viacerých iných hriechov, klamu a podvodu. Robí dojem, že bol na omši, ale v skutočnosti nebol. Ďalej dopúšťa sa urážky Boha, pácha a zvädza iných na hriech. Vieme, čo povedal Pán Ježiš na adresu tých, čo dávajú pohoršenie: *Beda človeku, skrze ktorého pohoršenie prichádza* (Mt 18, 7). Rovnako omša neplatí tomu, kto nevenuje pozornosť pri omši a naschvál vyrušuje (slovami, gestami, pohľadmi...) druhých – či už v lavici, alebo na chóre, či v sakristii. Je mojou kňazskou povinnosťou tieto skutočnosti pripomínať, aby sme mali správneho ducha porozumenia týchto vecí.

Ak by niekto uvažoval v tom zmysle, že povinné chodenie do chrámu je len výmysel Cirkvi, do pozornosti dávam skutočnosť, že sám Pán Ježiš aj apošto-

li, ba aj bežní ľudia chodievali do chrámu. Dokonca Sväté písmo poukazuje na skutočnosť, ako Pán Ježiš chránil chrám ako dom modlitby a vyčítal, že z neho robia lotrovský pelech. Apoštoli chodievali do synagóg, kde vysvetľovali slová Zákona a ľud sa na týchto zhromaždeniach zúčastňoval. A to nespomínam výslovné starozákonné zhromaždenia, na ktorých veriaci spievali žalmy, prednášali modlitby, konali obety. Aj z tohto dôvodu nesmieme brať na ľahkú váhu prikázanie o účasti na svätej omši, ktoré pramení z Desatora. Svätá omša nie je len vec kňaza, je to vec kresťanského svedomia a cti.

Účasť na omši nás zaväzuje od siedmeho roku života

Vtedy sa predpokladá používanie rozumu – veď aj preto od tohto veku pristupujú deti k prvému svätému prijímaniu, lebo vedia už rozlíšiť bežný chlieb od Eucharistie). Výnimkou, keď sa človek nemusí zúčastniť na svätej omši, sú **ospravedlňujúce dôvody**, resp. nemožnosť fyzická alebo morálna. Choroba, starosťivosť o chorého, starosťivosť o maličké dieťa (ale nie obaja manželia naraz). Niektorí autori spomínajú aj tzv. morálnu nemožnosť, kde presne hovoria, že nemusí ísť na omšu ten, kto by musel ísť pešo viac ako štyri kilometre, alebo by cesta trvala viac ako hodinu. Dokonca sv. Alfonz hovorí, že aj ten, kto nemá slávnostný a vhodný odev, aby nepohoršoval a aby sa necítil trápne, nemusí ísť na omšu. Ale kto dnes nemá vhodný odev? Ak sa niekto naschvál oblečie tak, aby nemusel ísť na svätú omšu, tak koná vypočítavo, a to je hriechne konanie.

Dnes sa stále častejším dôvodom na neúčasť na nedeľnej omši stáva práca. Ak je to práca, ktorá sa nedá prerušiť, alebo je to služba (lekár, vojak, dispečer a pod.), ktorá je potrebná na udržanie chodu dôležitých vecí v spoločnosti, človek nemá hriech za neúčasť. Ale keď si niekto berie prácu v nedeľu a v prikázaný sviatok, aby viac zarobil, pácha hriech. Tu je dobré pripomenúť aj podnikateľom a fir-

mám, aby v nedeľu dovolili zamestnancom zúčastniť sa na omši a na zasvätení dňa od práce.

Cirkev dáva možnosť účasti na omši v sobotu večer s platnosťou na nedeľu. Len pozor, ak si niekto omšu vyberá z vypočítavosti (kvôli tomu, aby v nedeľu mohol nerušene športovať či venovať sa svojim koničkom, resp. aby mal v nedeľu „pokoje“); nie je to síce hriech, ale nie je to správne. Je dôležité, aby sme si my veriaci stále viac a viac uvedomovali hodnotu nedeľnej omše a nedele ako dňa odpočinku.

Neskoré príchody na svätej omši

Pre mňa ako kňaza je mimoriadne smutné vidieť nedeľu čo nedeľu neskoré príchody na svätú omšu. Zarážajúce je, že neskoru nechodia len mladá, ale aj starí, ba najhorší je pohľad na celé rodiny, ktoré si vykračujú aj s deťmi a pritom už zaznieva prvé čítanie v liturgii slova. Aká je to výchova zo strany kresťanských rodičov, keď deti učia nedochvilnosti? Samozrejme, iná je situácia pri úplne maličkých deťoch, tam sa dá pochopiť určité meškanie, ale ani v tomto prípade by nemalo byť pravidelné. Je povinnosťou predovšetkým rodičov, aby deti prichádzali načas na svätú omšu, no je aj povinnosťou kňaza ľudí usmerniť, keďže dnešný svet dokáže veľmi rýchlo otupiť ľudské svedomie.

Stojí ma to veľa námahy a sebazaprenia pripomínať tým, čo prichádzajú do chrámu, včasný príchod! Ak totiž aj niekoho upozorním, že ide neskoru, neraz sa mi dostane nielen krivý pohľad – že čo si to dovoľujem niekoho napomenúť – ale neraz som si vypočul aj nepekne slová. A tí ľudia išli na svätú omšu...

Najčastejším dôvodom neskorého príchodu býva meškanie mestskej dopravy. Je pozoruhodné, že doprava meškáva takmer vždy tým istým ľuďom a v rovnakom čase. Otázka je, prečo nejdú s dostatočným predstihom, aby mali časovú rezervu, aj keď vynechá spoj? Alebo prečo sa neodvezú o pár zastávok ďalej, aby boli na celej omši v inom chráme, ale idú do toho kostola, kde už omša prebie-

ha a neskorým príchodom rušia kňaza, ale aj veriacich? Asi je to skôr o tom, že omšu si chcú len „odbit“ a majú postoj: Načo sa náhliť za Pánom, veď kostol neutečie...

Iný dôvod býva miesto na parkovanie. Ale veď keď chodím týždeň čo týždeň do konkrétneho kostola, nemôžem mať naivný pocit, že parkovisko sa zázračne zväčšilo a že tento raz budem mať vyhradené miesto pre svoje auto. Ak už idem autom, mám ísť v predstihu, aby som vedel nájsť parkovacie miesto a prísť včas na svätú omšu. V Bratislave je prakticky nemožné nezúčastniť sa na svätej omši. Niektorí zrátal, že je tu okolo 120 nedeľných omší, rozložených počas celého dňa – od skorých ranných hodín, do neskorého večera. Ak niekto nedokáže zadosťučiniť tejto povinnosti, je asi skôr problém v jeho rebríčku hodnôt a v postoji k Pánovi.

Nepáchajme hriech pohrdania Pánom Bohom tým, že ľahkovážne pristupujeme k svätým omšiam. Uvedomme si, že kto bez vážnej príčiny nejde v nedeľu a v prikázaný sviatok na svätú omšu, alebo zavinene mešká, je povinný v ten deň zúčastniť sa znova na celej omši. Omša je naozaj neplatná tomu, kto zámerne na ňu prichádza neskoru a prípadne bez vážnej príčiny odchádza skôr ako po záverečnom požehnaní.

Milí čitatelia, ak by ste mali akékoľvek otázky, ktoré vás zaujímajú a radi by ste dostali na ne odpoveď, môžete sa kedykoľvek obrátiť na mňa aj na mojich spoluprátcov, alebo poslať otázku na adresu nášho farského časopisu, radi vám odpovieme. Možno aj týmto článkom, či predchádzajúcimi dávame možnosť spýtať sa na najrôznejšie detaily týkajúce sa svätej omše. Rád sa s vami porozprávam aj osobne, rád vás vypočujem, rád sa s vami pomodlím. Nadovšetko si však želim, aby sme mali v preveľkej úcte Eucharistiu a svätú omšu – sú to najvzácnejšie dary, ktoré vám my kňazi od Pána Boha sprostredkujeme. Preto pristupujeme k nim vždy s najväčšou možnou úctou.

Stanislav Čúzy, kaplán

VEĽKÉ TAJOMSTVO

Pod týmto názvom s podtitulkom *Rubrika pre tých, ktorí chcú správne prežívať tajomstvo svätej omše*, sme v našom farskom časopise v r. 1993 uverejňovali odpovede na rozličné otázky čitateľov. Myslím si, že bude vhodné, vrátiť sa k príspevku z októbrového čísla toho roku, v ktorom vtedajší náš pán kaplán a teraz račiansky farár vdp. Zdenko Sitka odpovedal na otázky čitateľov o tom, ako sa správať v niektorých chvíľach pri svätej omši. Je to čosi z histórie časopisu a zároveň príspevok redakcie k seriálu článkov o Eucharistii, ktorý pripravoval pán kaplán Čúzy, lebo téma prežívania svätej omše bola a stále je nanajvýš aktuálna.

Často počas omše vidím v rukách veriacich ruženec či modlitbovú knižku, z ktorej sa modlia modlitby nekorespondujúce s modlitbami svätej omše a nezapájajú sa ani do spevu. Vstávajú či sedia tak, ako tí, ktorí sledujú kňaza. Môžem sa teda pri omši modliť ruženec?

Tak ako v bežnom živote nemôžeme naraz robiť dve veci tak, aby sme ich ro-

bili dobre, nedá sa to ani v duchovnom živote. Buď som na svätej omši, vnímam modlitby, počúvam Božie slovo, zapájam sa odpoveďami, jednoducho prežívam spolu s ostatnými veriacimi to, čo sa deje uprostred nášho spoločenstva, sústredím svoju pozornosť na slová a gestá kňaza a ostatných veriacich, aby som tak hlbšie prenikol do podstaty svä-

tej omše, alebo nedbám na to, čo sa pred mojimi očami odohráva, nevenujem pozornosť slovám, ktoré zaznievajú a modlím sa súkromne modlitbu ruženca. Lenže potom svojim nezáujmom urážam Ježiša Krista, ktorý sa mi prihovára a ktorý sa tu za mňa obetuje. Takouto modlitbou ruženca si určite neuctím ani Panu Máriu. Navyše je tu pohoršenie pre

ostatných. Isteže, ruženec patri do rúk kresťana, ale nie počas svätej omše. Alternatíva je jasná: alebo ruženec, alebo svätá omša. Spolu nikdy nie. Veď ten, kto chápe, v čom spočíva podstata svätej omše a podstata modlitby ruženca, uzná, že tieto dva dôležité prvky kresťanovho života nemožno takto spojiť. Podobne ako pri svätej omši nám nejde len o to „odsediť“ si ju, ani pri ruženci nám nemôže ísť len o to „odmodliť sa“ päť otčenášov a päťdesiat Zdravavosov.

Ruženec je modlitba rozjímaná, pri ktorej počas jednotlivých desiatkov premýšľame o príslušných tajomstvách. Len tak máme z modlitby úžitok, pretože len tak lepšie spoznávame udalosti zo života Panny Márie a Pána Ježiša, ktoré nám ružencové tajomstvá predstavujú; prehľbuje sa náš vzťah k Ježišovi a k jeho Matke, zväčšuje sa naša láska k nim. Pri rozjímaní o ružencových tajomstvách pápež Ján XXIII. rozoznáva tri prvky:

- rozjímanie o príslušnom tajomstve, ako nás má Boh rád;
- rozjímanie o tom, čo nám v každom tajomstve hovorí Boh dnes pre konkrétne životné situácie, v ktorých sa práve nachádzame;
- dobrý úmysel, na ktorý sa chceme príslušný desiatok modliť.

Je jasné, že tomu, kto sa chce takto sústredene ruženec pomodliť, sa to nepodarí počas svätej omše, a ten, kto chce sústredene prežiť svätú omšu, nemôže sa počas nej modliť ruženec.

Komu však nie veľmi záleží na ruženci či na svätej omši, a chce ich mať „odbavené“, bude ich aj naďalej spájať. Dúfam však, že takých bude čoraz menej.

Naša čitateľka Ľubica nám okrem iného píše: Prekvapila ma skutočnosť, že po svätom prijímaní nie je potrebné si kľaknúť, a tak poďakovať. Kľaknem si, pretože som vďačná, že smiem prijímať, že môžem, a to ma núti takto ďakovať.

Ide tu o menšie nedorozumenie. Keď sme povedali, že po sv. prijímaní si neklakáme, ani sa neukľáňame, mali sme na mysli, že tak nerobíme vo chvíli, keď odchádzame od kňaza po prijatí Sviatostného Ježiša, teda, že si nepokľakneme. Neznamená to však, že si nemáme kľaknúť pri ďakovnej modlitbe. Tam je to namieste, veľmi správne a vhodné. Ako teda vyplýva z kontextu, po prijatí Eucharistie si nepokľakneme ani pred kňazom ani pred oltárom, ani pred svätostánkom. Pokľaknutie – ako klaňanie sa a prejav úcty – patri iba Bohu. To je Boží príkaz: Nebudeš mať iných bohov, aby si sa im klaňal! A pretože po svätom prijímaní je Boh prítomný v našom srd-

ci pod spôsobom chleba, prežívame tieto chvíle vo vnútornej poklone.

Týmto sme sa dotkli ešte jednej otázky z tých, čo sme dostali. Rád na ňu odpovedám.

Niektorí ľudia si pri vstupe do kostola pokľaknú smerom k oltáru, iní sa obracajú tam, kde svieti večné svetlo. Niektorí si pokľaknú pred sochou Panny Márie, iní vôbec. Viem, je to skôr vonkajší prejav úcty, ale predsa ma zaujíma, ako je to správne.

Ako sme už vyššie spomenuli, klaniať sa iba Bohu. Nepokľakneme si preto pred nikým a pred ničím iným, ani pred sochou Panny Márie. (Treba však rozlišovať význam slova pokľaknúť si – vzdať poklonu a kľaciať sa modliť). Pokľaknutím si uctíme Boha – Ježiša Krista – prítomného vo Sviatosti Oltárnej. Na to, kde je Sviatosť oltárna v kostole uložená, nás upozorňuje večné svetlo.

Nikdy si nepokľakneme automaticky a zo zvyku. Uvedomujme si, čo týmto úkonom prejavujeme. Nech je dôstojný, a nech je prejavom našej viery, úcty a lásky k Sviatostnému Spasiteľovi.

Nie v každom kostole býva Sviatosť oltárna uložená na hlavnom oltári. Treba si vždy všimnúť, kde svieti večné svetlo, aby sme si nepokľakli pred prázdny svätostánkom. Veď je to absurdné!

Zdeno Sitka, Blumentál 10/1993

O ČO PRICHÁDZAM, KEĎ NESKORO PRICHÁDZAM?

Slávnostná svätá omša má aj tieto úvodné časti:

Príprava: Ak prichádzam na svätú omšu bez prípravy a navyše uponáhľaný a zadychčaný a len tak-tak stíham začiatok alebo prídem aj neskoro, prichádzam o možnosť stíšenia sa a uvedomenia si, že predstupujem pred všemohúceho Boha. Ak nekonám prípravu na posvätný úkon, potom prichádzam o možnosť nádhornej a uvedomelej účasti na svätej omši. Odporúča sa prísť na omšu aspoň päť minút pred jej začiatkom – kvôli príprave duše i tela...

Úvodné prežehnanie, pozdrav, privítanie: Ak zmeškám a nezúčastním sa na úvodných obradoch svätej omše, tak prichádzam o možnosť vyjadriť svoju vieru: Každé prežehnanie je vyjadrenie viery v Trojjediného Boha. Každá sviatosť, každá svätenina, každá modlitba sa začína znamením križa (ktorý je našou záchranou). Ak „nestíham“ prísť načas, prichádzam o možnosť začať svätú omšu tak, ako sa na túto vzácnu sviatosť patri. Rovnako neskorým príchodom prichádzam o možnosť pozdraviť Pána liturgickým pozdravom, ba ignorujem aj vzájomné privítanie s celebrantom – s kňazom...

Uznanie svojej hriechnosti, vyznanie viery, prosba o Božie zmilovanie: Ak prídem tak neskoro, že premeškám úkon kajúčnosti, má to za následok, že prichádzam o možnosť uvedomiť si svoju hriechnosť a prichádzam o možnosť pros-

by o Božie zmilovanie nado mnou. Alebo si azda myslím, že si nepotrebujem spytovať svoje svedomie a že nepotrebujem prosiť *Pane, zmiluj sa nado mnou* a že môžem svojimi neskorými príchodmi ignorovať Božie dobrodenia, ktoré mi Pán ponúka...?

Oslavná pieseň Glória: Ak chodím neskoro na omše do tej miery, že sa nezúčastním spevu *Gloria in excelsis Deo*, dávam úplne jasne najavo, že nerozumiem dôvodom konania svätej omše – jedným z dôvodov konania omše je aj oslava Pána Boha, a to konáme práve oslavnou piesňou. Alebo mám takú pýchu, že nemusím oslavovať Pána Boha?

Modlitba dňa (kolekta) – Modlime sa...: Niektorí veriaci prichádzajú tak, že úplne premeškajú modlitbu dňa, v ktorej sa kňaz za celé zhromaždenie modlí také slová, ktoré zodpovedajú dôvodu, prečo sme sa na svätej omši zišli. Ak je nejaký konkrétny sviatok, tak práve v tejto modlitbe zaznejú slová modlitby k Bohu z príležitosti daného sviatku. Ak meškám do takej miery, že nepočujem túto modlitbu, tak prichádzam o možnosť uvedomiť si, aký sviatok sa slávi...

Prvé čítanie, žalm, druhé čítanie, evanjelium: V biblických čítaniach sa mi prihovára Pán Boh. Ako môžem načerpať do nasledujúceho týždňa posilu z Božieho slova, ak sa nezúčastním bohoslužby slova? Čo ak kvôli svojej nedochvilnosti a meškaniu prídem o možnosť vypo-

čuť si povzbudenie od Pána pre môj život? Ako potom môžem pochopiť homíliu, keď neviem o čom boli čítania? Ak prichádzam neskoro na omšu, že „nestíham“ čítania, deklarujem, že ma nezaujíma Božie slovo. A čo ak je to naozaj jediná možnosť počas týždňa, ako sa mi môže Pán prihovoriť a môže riešiť moje problémy?

Homília, kázeň: Nie je zriedkavosťou, že počas kázne hrkocú dvere a niekto ruší svojím príchodom. Ak často prichádzam na svätú omšu až počas kázne, dokonca bezohľadne chodím po kostole a hľadám si ešte aj miesto na sedenie, čím rozptyľujem tých, ktorí sa sústredia na bohoslužbu, znamená to, že mám ďaleko od úprimného kresťana a pravdepodobne mám rebríček hodnôt taký, že Pán Boh a slávnostná svätá omša je pre mňa len nutné zlo, ktoré si musím odvolať, ale tým prichádzam o veľké milosti, ktoré mi Pán túži dať a odmietam ich.

Vyznanie viery: Ak sa v sviatok a v nedeľu popri „iných povinnostiach“ na chvíľku „zastavím“ v kostole a už prebieha svätá omša modlitbou *Verím v Boha* a nemám úmysel ísť svoje meškание nahradiť na inú svätú omšu, na ktorej sa zúčastním od začiatku do konca, potom asi nemá príliš zmysel, aby som sa nazýval kresťanom katolíkom. Pretože nazývať sa týmto vznešeným pomenovaním je nielen výsada, ale aj veľká zodpovednosť...
Stanislav Čúzy, kaplán

MATKA USTAVIČNEJ POMOCI

Vráťme sa v duchu do roku 1999, keď sa v našom kostole prvýkrát po päťdesiatich rokoch konali ľudové misie. Tie dni sa mnohým veriacim hlboko vryli nielen do pamäte, ale predovšetkým do srdca, a napriek uplynulým rokmi si pripomínajú tie požehnané dni, aké sme my, Blumentálci, dovtedy a ani odvtedy nezažili. Viacerí sa vtedy ešte vracali do Cirkvi a Blumentálska farnosť bola veľká, kostol sa naplnal často, ale najmä v tie dni do posledného miesta. Keď pátri redemptoristi odchádzali, na stene pri východe z kostola pribudol kríž a obraz – ikona Panny Márie Matky ustavičnej pomoci, možno, aby nám pripomenula odkaz pátra Zamkovského: „My odídeme, ale Ježiš tu ostáva“. A ostáva tu s nami aj Božia Matka, či už zobrazená ako naša Matka dobrej rady alebo ako Matka ustavičnej pomoci.

A práve obraz – ikona Matky Ustavičnej pomoci je dôvodom, prečo sa v duchu vraciame k času, keď si jej obraz našiel miesto aj v našom kostole.

Dvadsaťsiedmeho júna 2015 – začali redemptoristi na celom svete sláviť Jubilejný rok Matky ustavičnej pomoci. Týmto jubileom si chceli pripomenúť, že pred 150 rokmi (v roku 1866) im dal pápež Pius IX. mandát urobiť Matku ustavičnej pomoci známou po celom svete. Toto výročie sa nieslo v duchu hesla *Panna Mária, Matka ustavičnej pomoci – ikona lásky*. Koncom tohto mesiaca, konkrétne 27. júna sa jubilejný rok redemptoristov skončí. Jeho slávením chceli redemptoristi prispieť k prehĺbeniu tejto špecifickej mariánskej úcty nielen na osobnej rovine, ale... „potešili by sme sa, keby sa vo všetkých farnostiach, kde sme robili misie, konali verejné pobožnosti na uctenie Matky, ktorá nám je ochotná a pripravená stále pomáhať. Boli by sme radi, keby uctievanie obrazu Matky ustavičnej pomoci, ktorý v každej farnosti po misiách nechávame, pomohlo k rastu dôvery v Božiu pomoc, ktorá sa nám dostáva skrze Máriu...“ Napísali redemptoristi vo svojom časopise *Slovo medzi nami*.

Pripomeňme si ešte dejiny tohto obrazu, ako ich predstavil *P. Rastislav Dluhý, CSSR*:

Ikona Matky ustavičnej pomoci sa dostala do Ríma z ostrova Kréta okolo roku 1500. Asi 300 rokov mala svoje miesto v kostole sv. Matúša v Ríme. Rozšírilo sa presvedčenie o milostivých účinkoch plynúcich z úcty a modlitby k Panne Márii zobrazenej na tomto obraze. Napoleonské vojská kostol sv. Matúša zničili. Ikonu preniesli do súkromnej kaplnky augustiniánov, kde s plynutím času upadla takmer do zabudnutia. V r. 1855 sa redemptoristi rozhodli postaviť v Ríme generálny dom. Kúpili pozemok, kde kedysi stál kostol sv. Matúša, neďaleko

baziliky Santa Maria Maggiore. Redemptoristi sa dozvedeli o tom, že kedysi bol na tom mieste vystavený obraz Matky ustavičnej pomoci. V roku 1865 sa obraz našiel. Redemptoristi poprosili pápeža Pia IX., aby obraz opäť mohol byť vystavený v novom kostole redemptoristov. V r. 1866 im pápež zveril tento obraz spolu s úlohou rozšíriť k nemu úctu na celom svete (zdroj: *tk kbs*).

Príprava XD

(Dokončenie zo s. 1)

Božiemu ľudu. Mám pri tom spomienku na tohto kňaza. Pri úklone sa s pokorou a láskou pozrel na ľudí – na všetkých. Na tých, ktorí ho mali radi, aj tých, ktorí ho len tolerovali, aj tých, ktorí ním povýšenecky opovrhovali.

Už onedlho nastúpia do mnohých farností na rôznych pozíciách noví kňazi. Zvlášť príchod novokňazov pôsobí ako príchod anjela. Aký zostane takýto anjel v ľudskom tele po rokoch? Bude po celý život svätý, zbožný, pokorný a čistý? Alebo už po krátkom čase prídu prvé indície naznačujúce pýchu, mamónárstvo, sukničkárstvo, nebudaj latentné formy nejakých deviácií, alkoholizmus, karierizmus, podlizavosť voči predstaveným, a na druhej strane nedôstojné a povýšenecké zachádzanie so seberovnými alebo podriadenými? Svätý Pavol píše Korintanom: *Kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol* (1 Kor 10, 12). V modlitbe pápeža Františka okrem krásnych slov, aby sa každý pri kontakte s kňazom cítil byť prijatý a Bohom milovaný, je aj myšlienka, ktorá ma uviedla do pomykova: naozaj si Boh praje, aby jeho služobníci boli zaodeti slabosťou? Veď slabosť – či „len“ nedokonalosť alebo priamo hriech človeka, ktorý má iným slúžiť ako vzor dokonalosti, môže iných zmiast' alebo pohoršovať.

Ale ak chápem tento výrok analogicky ako výraz *felix culpa* – „šťastná vina“ od sv. Augustína, rozhodne Boh nebagatelizuje dopad hriechu, ale skôr na pozadí ľudskej slabosti ešte viac vyniká Božia dobrota, veď ako píše autor *Listu Hebrejom*, v osobe Krista *nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol cítiť s našimi slabosťami; veď bol podobne skúšaný vo všetkom okrem hriechu* (4,15).

A čo my – služobníci Cirkvi, skúšaní aj hriechom a zaodeti slabosťou? Nás nech odrádza od pohrdania inými a faľošného pocitu dokonalosti aj známe príslovie: „Rýchlo zabudol vôl, že kedysi aj on teľaťom bol.“ A tú istú myšlienku kultivovanejším spôsobom vyjadril sv. Augustín: „Nikdy nebudem nikoho odsudzovať, lebo sám viem, aké ťažké je byť dobrým.“

V tomto **Roku milosrdenstva** nech nás kňazov **evanjeliová túžba po dokonalosti** vedie k tomu, aby sme neprehliadali brvno vo vlastnom oku. Zároveň **evanjeliová empatia** nech nás vedie k tomu, že s väčším jennocitom a súcitom pomôžeme iným vyňať triesku. A nech sme vďační Pánu Bohu, ak sa aj v týchto dvoch komplementárnych úlohách prejavuje v našich farnostiach spolu s veriacimi sila spoločenstva a usŕachtilosť evanjeliového zmýšľania. Existuje jeden krásny kňazský pozdrav: *Oremus pro invicem!* (Modlime sa navzájom!) Modlime sa v našich rodinách, farnostiach a v spoločenstvách za kňazov odchádzajúcich aj prichádzajúcich, a modlime sa aj jeden za druhého!

Váš duchovný pastier a blumentálsky farár
Branislav Čaniga

Farská knižnica informuje

Tí, ktorí poznajú našu farskú knižnicu, vedia, že máme aj zopár poličiek venovaných detským knižkám, kam len sem-tam niečo nové pribudne. Teraz chcem vašu pozornosť upriamiť na jednu publikáciu, ktorá je síce určená deťom, ale myslím si, že nie len im.

Autormi sú deti celého sveta, ktoré pri rôznych príležitostiach kládli otázky pápežovi Františkovi. Tie otázky nekonečili ani v koši, ani na stoloch pápežových úradníkov, ale pápež František si dal tú námahu a našiel si čas, aby na tie otázky vážne odpovedal. A tak vznikla knižka, veľká aj formátom aj teologickou hĺbkou napriek tomu, že väčšinou ide o krátku otázku napísanú priamo detskou rukou do autentického listu, často ilustrovaného detským pisateľom. Listy sú uverejnené v pôvodnej podobe,

(Dokončenie na s. 8)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,15 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

• **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; • **v sobotu:** 6,30; 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja,**

ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok: podľa oznamov.

Počas školského roka: sv. omša pre mládež a birmovancov: utorok – 18,00 (zbor Běčkari); pre deti: nedeľa – 10,30 (mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h; • v **prvopiatkovom týždni** aj pri ranej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h; • **v sobotu** po skončení ranej sv. omše, ktorá začína o 6,30 h a večer pri sv. omši o 18,00 h; • **v nedeľu dopoludnia** pri sv. omšiach o 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 h.

FATIMSKÁ SOBOTA

4. 6. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 18. 6. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

• v **strediu** po sv. omši, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca
• vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlasíť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h – jednotlivé dátumy nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

• **príprava birmovancov** prebieha len v utorok večer spojená s účasťou na mládežníckej svätej omši o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

Farská knižnica svätej Kataríny ponúka svoje služby: v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok v mesiaci v čase 9,00 – 11,00 h; treba sa vopred prihlásiť a objednať v stredu na č. t. 0907 143 246;
- **psychologická pomoc:** v pondelok pre dospelých a seniorov – treba sa objednať na č. t. 0903 468 345; v utorok pre deti – treba sa objednať na č. t. 0949 461 361;
- **výučba práce s počítačom** (+ využívanie služieb internetu a pod.): v stredu 17,30 – 19,00 h;
- **sociálna poradňa:** v stredu 15,00 – 16,00 – treba sa vopred objednať na č. t. 0917 442322.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA JÚN

Všeobecný: Aby starí ľudia na okraji spoločnosti a tí, čo žijú sami, nachádzali aj vo veľkých mestách príležitostí na stretanie sa a pociťovali solidaritu druhých.

Evanjelizačný: Aby seminaristi, novici a novicky mali takých formátorov, ktorí prežívajú radosť z evanjelia a budú ich formovať s múdrosťou pre ich budúcu misiu.

Úmysel KBS: Aby kňazi zjednotení v Najsvätejšom Srdci Ježišom boli vždy svedkami milosrdnej a dobročinnnej Božej lásky.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

3. 6. Najsvätejšieho Srdca Ježišovho – slávnosť

4. 6. Nepoškvrneného Srdca Panny Márie

11. 6. Sv. Barnabáša, apoštola

24. 6. Narodenie Svätého Jána Krstiteľa – slávnosť

27. 6. Panny Márie Matky ustavičnej pomoci

29. 6. Nedeľa – Sv. Petra a Pavla, apoštolov – slávnosť

OZNAMUJEME

- **litánie k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu** budú v Po – Pi po svätých omšiach o 6,30 a 16,30 h, v sobotu o 17,45 a v nedeľu po svätej omši o 16,30 h;
- **rekolekcia kňazov dekanátu Bratislava–stred** bude v našom blumentálskom kostole v pondelok 6. júna 2016 o 9,00 h;
- **omšové úmysly** na júl sa budú zapisovať 6. júna od 16,00 h v seminárnej miestnosti na Farskom úrade;
- **sväté omše na prikázaný sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla** (29. júna) budú o 5,45, 6,30, 9,00 (školská), 10,30; 16,30; 18,00 a 19,00 h;
- **požívame na koncert Speváckeho zboru slovenských učiteľov z príležitosti 95. výročia jeho založenia.** Koncert sa uskutoční v našom kostole v nedeľu 19. júna o 14,30 h. Ako hosť vystúpi *Kyriellomethodeon* – gréckokatolícky katedrálly zbor. Vstup je voľný. Viac informácií v aktuálnych nedeľných oznamoch.

(Dokončenie zo s. 7)

v rodnej reči zvedavého detského autora, s jeho rukopisom a s fotografiou. Samozrejme, nechýba kvalitný slovenský preklad listovej otázky.

Pápežove odpovede majú jednotnú formu, sú uverejnené na oficiálnom hlavičkovom papieri s pápežským erbom a pravým rukopisným podpisom – úplne jednoducho, tak až rodinne znějúcim Francisus. Jeho odpovede sú fascinujúce, úplne prispôbené detskej duši, jej vnímaniu a pochopeniu, ale zároveň sú veľmi hlboké, teologicky podkuté, reálne, pravdivé, duchaplné, miestami vtipné, ale nikde neznevažujúce ani nevysmievaajúce sa tomu, kto sa pýtal. Balzam na dušu v smogu informácií a zbytočných slov. Umenie v krátkosti vystihnúť podstatu a veď sa ju univerzálne pretlmočiť do detského sveta 21. storočia. Bez balastu a „žvastov“, bez fráz, pravdivo a jednoducho. Výborná kniha výborných otázok a výborných odpovedí. V jednoduchosťi je krásna. Je možné, že ju celú prečítate na jedno posedenie, nevedí, neznevažuje to jej hodnotu, práve naopak, budete fascinovaní a často si budete chcieť zopakovať ten zážitok a opäť po nej siahnete, vždy tam nájdete niečo nové, čo vám predtým uniklo. Túto zdarnú publikáciu pod názvom **Drahý pápež František** usporiadal jezuita **Antonio Spadaro**, šéfredaktor časopisu *La Civiltà Cattolica* a do slovenčiny ju brilantne preložila **Mária Vadiľová** s podnadpisom *Svätý Otec odpovedá na listy detí z celého sveta* a bola vydaná vo vydavateľstve **Dobrá Kniha v Trnave** v tomto roku.

Nedajte sa odradiť, že ju budete musieť hľadať medzi detskými knihami, stojí za tú námahu. **Monika Šandorová**

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor:** Xénia Duchoňová. **Cenzor:** Branislav Čaniga. **Spolupracovníci:** Ján Sitár, Daniel Dian, Stanislav Čúzy. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu:** blumdux@centrum.sk. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet:** www.blumental.sk.